

15. Mezinárodní speleologický kongres v Kerrville, USA

15th International Congress of Speleology, Kerrville, USA

Pavel Bosák^{1,2}

Obr. 1. Stůl a nástěnka (stánek) České speleologické společnosti na 15. ICS v Kerrville. Foto Z. Motýčka.

Fig. 1. The exhibition stand of the Czech Speleological Society at 15th International Congress of Speleology in Kerrville. Photo by Z. Motýčka.

Abstract

The 15th International Congress of Speleology was organized by the National Speleological Society, Inc. in Kerrville, Texas, USA, from July 19 to 26, 2009. The Congress hosted by Schreiner University was attended by 1 568 participants from about 50 countries. During the Congress new Bureau of the International Union of Speleology was elected and a site for the 16th Congress was selected. The next Congress will be organized in Brno, Czech Republic, during the last week of July 2013.

Stalo se poprvé v historii Mezinárodní speleologické unie (Union Internationale de Spéléologie, UIS), že jeden stát dostal právo organizovat Mezinárodní speleologický kongres (International Congress of Speleology, ICS) podruhé. Poprvé byl ICS (8. v pořadí) v USA organizován v roce 1981 (Bowling Green, Kentucky). Byl považován za jeden z nejlepších kongresů, kdy poprvé bylo překonáno číslo 1 000 účastníků. Vzhledem k tomu, že byl pořádán ve stabilní ekonomické situaci, z jeho výnosu byla založena nadace, která podporuje některé programy National Speleological Society (NSS) dodnes.

Právo pořádat kongres dostaly USA, jako členská země UIS, roku 2005 na posledním ICS v Kalamosu (Řecko) hlasováním valného shromáždění UIS. Po poněkud rozpačitém ICS v Řecku s dosti malou návštěvností jsme doufali v lepší zítřky. Nicméně světová ekonomická recese a další okolnosti tvrdě zasáhly organizaci a financování letošní akce; to bylo ztlačeno nejen na doprovodných programech, ale ani výstavní stánky (placené)

Obr. 2. Hlavní budova Schreiner University v Kerrville. Foto P. Bosák.

Fig. 2. The main building of the Schreiner University in Kerrville. Photo by P. Bosák.

¹ Geologický ústav Akademie věd České republiky, v. v. i., Rozvojová 269, 165 00 Praha 6—Lysolaje; bosak@gli.cas.cz

² Karst Research Institute, ZRC SAZU, Titov trg 2, 6230 Postojna, Slovenia Český kras (Beroun), XXXV (2009), 70—72, 4 obr.

© Muzeum Českého krasu, Beroun

ISSN 1211-1643

ISBN 978-80-903477-4-8

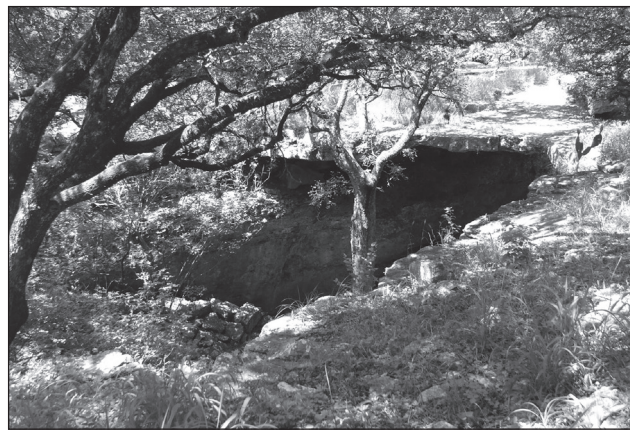
neměly běžnou formu kójí, ale byly nahrazeny tabulemi, lavicemi a stoly... (obr. 1).

Roku 2007, rovněž v červenci, jsem navštívil městečko Kerrville v Texasu, asi 100 mil sz. od San Antonia. Poněkud ospalé maloměsto se zhruba 20 500 obyvateli je roztroušené podél řeky Guadelupe, především mezi mezistátní dálnicí č. 10 a touto řekou, ale i za ní na plochých návrších je řada vilek i výstavních sídel (viz GoogleEarth – pro snadnější lokalizaci příkládám souřadnice z Wikipedie = 30°02'47''N a 99°08'26''W). Místo jsem navštívil jako člen výkonného výboru (Byra) a vicepresident UIS spolu s generálním tajemníkem UIS Fadi Naderem. Mnoho dojmu na mne toto místo tehdy neudělalo, jakož i Schreiner University (obr. 2), kde se kongres měl konat. Všude daleko, i v rámci univerzitního kampusu, bez auta ztracení, a to vedro, kapacita university zhruba 930 studentů. Nicméně Kerrville bylo náhradním řešením, protože v universitě v San Antoniu byl na pořadu pro červenec 2009 cyklický kongres jakési asociace (už si nepamatuji, zda to byli právníci nebo chirurgové) s plánovanými více než 5 000 účastníky a pro vedení university nebylo přijatelné přijmout dva velké kongresy.

Kerrville je hlavním městem Kerr County v oblasti Texas Hill Country. Město je pojmenované roku 1856 po Jamesi Kerrovi, majoru v texaské revoluci. Významnými zakladateli byli Němci, resp. německé rodiny (Dietertovi, Schreinerovi), kteří v druhé polovině 19. století zde hráli prim v řemeslech i obchodu. Vodovod zde byl založen již roku 1894, telefon byl zaveden 1896 a silnice vydlážděny v 1902 (více na Wikipedii)! Kongres hostila soukromá Schreinerova universita založená roku 1924 kapitánem Charlesem Schreinerem. Jde o ústav nabízející 4-letá master a bakalářská studia. Má kampus na 140 akrech skládající se z budov z červených cihel, s tělocvičnami a bazénem (více na www.schreiner.edu) nahodile poházených (v dosti velkých vzájemných vzdálenostech) podél řeky. Klidnou atmosféru dokládají stáda červených jelenů (velikosti našich srnek) pasoucích se a povalujících se na rozsáhlých pažitech v podobně ospalém módu, jaký má celý městys i univerzitní kampus. O veverky šedé také není nouze.

15. ICS se konal ve dnech 19. až 26. července 2009 v období texaského léta s teplotami běžně mezi 40 a 43 °C, nicméně tentokrát zpestřeným četnými odpoledními lijavci a bouřkami v první polovině doby konání. S hrozivými teplotami vně silně kontrastovaly hroznivé teploty uvnitř klimatizovaných budov; v některých bylo zima jak v morně (vypadá, že v USA elektrina téměř nic nestojí, tak chladí a chladí). Ubytování, kromě relativně malého množství lidí v hotelech a motelech v centru městyse (minimálně 2 míle daleko bez chodníků, samozřejmě), bylo v kolejích, z nichž některé byly na naše poměry luxusní (centrální obývací s kuchyní a dvě ložnice, každá s vlastním příslušenstvím; nicméně v kuchyni ubytované vítaly prázdné skříňky). Kongres se konal souběžně s NSS Convention, takovým jakýmsi jeskynním potlachem, něco jako bývalo setkání v Moravském nebo Českém krasu, ale pořádaném každoročně na jiném místě USA s účastí mezi 800 a 1 400 jeskynáři s jejich rodinami. Počet účastníků letošního ICS zprvu vypadal hroznivě, první dny se sešlo jen asi 1 000–1 100 lidí, prostě finanční katastrofa. Nicméně po neděli se situace zlepšila, čela organizátorů se rozjasnila. Nakonec bylo účastno 1 568 účastníků, z toho asi 400–450 cizinců ze zhruba 50 států světa.

Odborný program hostil několik specializovaných sympozií, celou řadu sekcí a plakátových prezentací. Byly vydány 3 svazky sborníku přednášek a abstrakt v rozsahu téměř 1 800 stran formátu Letters. Jen program měl 112 stran a další svazky dokumentovaly každou z před- a po-kongresových exkurzí. Manželé Palmerovi

Obr. 3. Jeden z vchodů do Natural Bridge Caverns severně od San Antonia. Foto P. Bosák.

Fig. 3. One of entrances of the Natural Bridge Caverns, north of San Antonio, Texas. Photo by P. Bosák.

editovali vydatný a velmi dobrý svazek o jeskyních a krasu USA! Každý den byly pořádány exkurze do blízkých jeskyní (Caverns of Sonora, Cave Without a Name, Natural Bridge Caverns; obr. 3), na výlety netopýrů z jeskyní (Frio Bat Cave), nebo turistické a rodinné výlety do přílehlých zábavních a vodních center a parků. Tradiční celodenní střední výlety byly směřovány do 13 destinací, včetně kanoyingu, hispánské historie, apod. Proběhla setkání komisi a pracovních skupin UIS a několik zasedání Byra UIS, FEALC (Speleologická federace států Latinské Ameriky a Karibiku), NSS a dalších speleologických uskupení, projektů a programů IGCP. Doprovodný program Konvence NSS byl rovněž tradičně bohatý, od SpeleoArt (umění s jeskynní tematikou a mnohdy velmi svéráznými, jemně řečeno, produkty), soutěže v lezení pro různé věkové skupiny doplněné soutěžemi v mapování a používání pomůcek (SpeleoOlympics). Prezentace projekcí v rámci SpeleMedia zahrnovala jak video, tak i 3D projekce diapositivů a byla doplněna fotografickou soutěží (Photographic Saloon). Dále zde byly soutěže ve všem možném, vybírám soutěže o nejlepší trika nebo emblémy nebo písně a básně se speleologickou tematikou. Zajímavý byl Cartographic Saloon. Hojně byly i prodejní pulty největších vydavatelství s jeskynní tematikou (více na www.ics2009.us).

Obecně lze konstatovat, že kongres ukázal ohromný posun v průzkumu krasu a jeskyní dobře organizovanými expedicemi do různých koutů světa. Byly nalezeny jedny z nejrozsáhlejších jeskynních prostor ve Vietnamu, Laosu, tedy v tropickém krasu. Odborný výzkum za explozí nálezů poněkud zaostává, pravděpodobně i proto, že výzkumné metody jsou čím dál složitější a rafinovanější a tím i dražší a mnozí badatelé nepříliš ochotně vyrážejí do divočiny. Aktuálním problémem v USA, zejména na jeho východě, je tzv. White Nose Syndrom (WNS, syndrom bílého nosu) postihující celé kolonie netopýrů. Jde o přenosné onemocnění plísňové, pro netopýry smrtelné. Její původ není zcela objasněn. Existence WNS silně ovlivnila – omezila – před- a po-kongresové aktivity, celá řada kempů a exkurzí musela být zrušena neboť federální vláda vydala zákaz vstupů do jeskyní s WNS. Na výzkum této strašlivé choroby byla vybrána pěkná částka v průběhu kongresu zejména díky paní Grace Matts z Austrálie.

Patnáctý ICS nebyl ani úplným úspěchem, nebyl ani úplným neúspěchem. Jeho lokalizace v okresním městě v lokalitě dosti vzdálené od centra (downtown – pokud blok historických patrových budov lze za centrum považovat) a se značnými vzdálenostmi i uvnitř vlastního městyse bez hromadné dopravy nebylo zcela ideální,

Obr. 4. Dr. George Veni, prezident 15. ICS, předává vlajku UIS Zdeňkovi Motýčkově, předsedovi ČSS a organizačního výboru 16. ICS (Kerrville, 26. 7. 2009, archiv Z. Motýčky).

Fig. 4. Dr. George Veni, President of the 15th International Congress of Speleology, conveys an UIS Flag to Z. Motýčka, President of the Czech Speleological Society and Chairman of Organizing Committee of the 16th Congress (Kerrville, July 26, 2009, archive of Z. Motýčka).

zejména pokud přihlédneme k omezené nabídce stravovacích a nápojových kapacit uvnitř univerzitního kampusu (o kvalitě jídla a piva je lepší se ani nezmiňovat). Rovněž večerní program byl omezen na neděli až středu (hudební produkce a lokální pivo nevalné kvality ačkoli vařeno německou rodinou) a konzumace mohla začít po 17 hodině a musela skončit přesně ve 23 hodin vše pod dohledem bezpečnostní agentury (jeden svalovec na 50 předpokládaných konzumentů piva). Dva tzv. bankety v pátek a sobotu večer se konaly 25 mil daleko, o kvalitě jídla ani nemluvit (v pátek bez masa a to jsme byli v Texasu, v sobotu vařené – ano vařené – hovězí a pečený krocan; ono to vařené hovězí však navazuje na německé tradice, takový Tafelspitz, zejména v rakouském podání, je lahůdka; nicméně steak je steak a ten nebyl) a víno servírované při venkovní teplotě (bílé i červené, místní texaské provenience) bylo spíše převařené, nikoli však svařené. Ani program vyhlásování cen NSS a UIS nebyl nic moc pestrý, jen řeči.

Významnými body bylo dvojí zasedání valného shromáždění UIS. První se konalo v neděli 19. července a tradičně ICS zahajovalo. Byla přednesena zpráva presidenta, generálního tajemníka, pokladníka, zástupců komisí a přijala za členské státy Jamajku a Paraguay. Druhé valné shromáždění bylo 26. července. Byli odsouhlaseni (nebo také ne) předsedové komisí a pracovních skupin UIS (tím byl odsouhlasen i jejich program), byly ustaveny některé nové komise (pro biospeleologii a pro mikrobiologii jeskyní), auditorky (paní Matts z Austrálie a Schindel z USA) prezentovaly správnost účetnictví (jejich roli jsem jim nezáviděl,

protože materiály byly většinou česky a slovensky a měly minimálně 300 stran, také se tím prohlodávaly 3 celé dny) a navrhly určitá opatření ke zjednodušení do budoucnosti (např. opuštění USD a nahrazením eurem!). Byla schválena úprava členských příspěvků na 50, 200 a 300 € (tedy zvýšení o cca 50 % při zachování nominální sazby). Nejdůležitějším bodem byl výběr státu, který obdrží právo pořádat 16. ICS – vzhledem ke skutečnosti, že byl jen jeden kandidát – Česká republika – hlasování dopadlo podle očekávání (39 pro, nikdo proti, jeden stát se zdržel). Bylo zvoleno nové Byro UIS, v pořadí od roku 1965 již 12. ve složení: *president* Andrew James EAVIS (Velká Británie), *vicepresidenti* George VENI (USA) a Christian DODELIN (Francie), *generální tajemník* Fadi NADER (Libanon), *přidružení tajemníci* Giovanni BADINO (Itálie), Jean-Pierre BARTHOLEYNS (Belgie), Aleksander KLIMČUK (Ukrajina), Stein-Erik LAURITZEN (Norsko), Efraím MERCADO (Portorico), Paul WILLIAMS (Nový Zéland), Kyung-Sik WOO (Korea) a Nadja ZUPAN HAJNA (Slovenia – pokladnice a teprve 2. žena v Byru od založení UIS). Byro doplňují nehlasující *čestní presidenti* Hubert TRIMMEL (Rakousko) a Paolo FORTI (Itálie), *bývalí presidenti* Arrigo A. CIGNA (Itálie), Adolfo ERASO ROMERO (Španělsko), Derek C. FORD (Kanada), Julia Mary JAMES (Austrálie), José Ayrton LABEGALINI (Brazílie) a *čestní členové* jimiž jsou všichni bývalí presidenti, Maurice AUDÉTAT (Švýcarsko) a nově byl zvolen i Pavel BOŠÁK (ČR). Dozorčí komise bude pracovat ve složení Arrigo A. CIGNA (Itálie), Julia Mary JAMES (Austrálie), Pavel BOŠÁK (ČR), s tím, že jedna pozice je neobsazena (právník). Valné shromáždění ICS ukončilo, předseda jeho organizačního výboru pan George Veni ICS uzavřel a zástupci ČSS, panu Zdeňkovi Motýčkově, předal vlajku UIS, která bude znovu vyvěšena při příležitosti zahájení 16. ICS v Brně 2013 (obr. 4).

Jakkoli lze 15. ICS charakterizovat poněkud rozpačitě, určitě nedosáhl kvality, obsazenosti a rozmachu 12. ICS v La Chaux-de-Fonds (1997, Švýcarsko), česká jeskynní diplomacie dosáhla značných úspěchů i navzdory (možná právě díky) masivní kontrapropagandě generálního tajemníka Speleologické federace evropských států Oliviera Vidala, značně brunátného Francouze, který byl zcela bez sebe z toho, že ČR není členem tohoto sdružení a že členem ani nechce být. Nejen, že autor této zprávy, dlouholetý funkcionář Byra UIS (generální tajemník 1993 až 2005 a vicepresident-pokladník 2005 až 2009) byl zvolen čestným členem Byra UIS a paní Nadja Zupan Hajna pokladnicí UIS (tím jsem se této funkce naštěstí zbavil), ale navíc jsme téměř jednoznačně získali právo organizovat 16. Mezinárodní speleologický kongres v roce 2013; 40 let po úspěšném 6. ICS v Olomouci (1973) a 60 let po 1. ICS v Paříži (1953).

Tož vítajte v Brně v posledním červencovém týdnu roku 2013!